

Poradnik każdego rodzica

JAK ROZPOZNAĆ WADY WYMOWY U DZIECKA?

Karolina Sójka

Karolina Sójka

Jak rozpoznać wady wymowy u dziecka ?

Wstęp

Cieszę się, że zajrzałaś na mojego bloga, gdzie będę poruszać wiele aspektów związanych z terapią logopedyczną. Chciałabym, jako wykwalifikowana osoba, udzielić Ci kilku porad, tak abyś miała świadomość tego, na co warto zwrócić uwagę przy rozpoznawaniu wad wymowy u swojej pociechy.

Praktyka

Przede wszystkim musisz wiedzieć, że różnorakie wady wymowy mają swoją przyczynę, którą dogłębnie bada specjalista. Ty powinnaś skupić się raczej na objawach tych wad, dzięki czemu będziesz mogła zdefiniować czy powinnaś udać się z dzieckiem do logopedy. Jest to podoba sytuacja, jak z pójściem do lekarza pediatry. Wiesz, że Twoje dziecko ma gorączkę, katar, kaszel, rozpoznajesz te objawy, ale nie jesteś od tego, aby leczyć swoje dziecko. Powierzasz to wykwalifikowanemu personelowi lekarskiemu.

Rozpoznanie wady wymowy u swojego dziecka nie jest trudną rzeczą, dlatego że to właśnie Ty (jako rodzic) przebywasz z nim najwięcej i widzi każdy etap jego rozwoju. Podczas swobodnej (spontanicznej) mowy u swojego dziecka jesteś w stanie „na ucho” ocenić to, co jest źle powiedziane a co dobrze.

Często poprawiasz dziecko albo prosisz, aby powtórzyło dane słowo jeszcze raz? Dzieje się tak, ponieważ Ty jako dorosły doskonale wiesz, jak należy prawidłowo wymawiać wyrazy w języku polskim. Jeżeli zdarzyło Ci się, że kiedykolwiek poprawiałaś swoją pociechę, to znaczy, że jesteś w stanie wstępnie rozpoznać wadę wymowy u swojego szkraba :) Dobra, dam Ci przykład!

Słyszeć różnice pomiędzy wyrazem:

- (Fósek)-Wózek
- (Szaba)- Żaba
- (Pańka)- Bańka
- (Tom)-Dom
- Garnek- (Kalnek)
- Dżem –(Czem) lub (Cem)
- Zebra- (Sepła).

To są przykłady wyrazów, gdzie dziecko ma mowę bezdźwięczną (przyczyny i dokładny opis tej wady wymowy został szczegółowo opisany w artykule: Najczęstsze wady wymowy u dzieci).

Kolejny przykład rozpoznawania wady wymowy u dziecka wychwycić można w nieładnym wymawianiu głosek s, z, c, dz w wyrazach, takich jak :

- (Śowa)- Sowa
- (Żebła)- Zebra
- (Ćebula)- Cebula
- (Dźwon)- Dzwon

Uwaga

Jeżeli dziecko ma mniej niż 3 latka, to taka zamiana głosek s, z, c, dz na ś, ź, ć ,dź w wyrazach jest prawidłowa dla norm

rozwojowych. Natomiast jeżeli dziecko ma powyżej 3,5 roku i nadal w taki sposób zamienia głoski, zalecana jest konsultacja logopedyczna.

Bardzo częstą wadą wymowy u dzieci w wieku przedszkolnym jest zamiana głosek sz, ż, cz, dż → s, z, c, dz, lub czasami na odwrót s, z, c, dz zamieniane na sz, ż, cz, dż

Wychwycić to można u dziecka, gdy mówi i zamienia głoski w wyrazach, takich jak:

- Salik zamiast Szalik
- Zaba zamiast Żaba
- Capka zamiast Czapka
- Dzem zamiast Dżem

Kolejną wadą wymowy, którą możesz rozpoznać u dzieci i dorosłych jest zamiana głoski s na ś z dodatkowym elementem nieczystego świstu np. zamiast sanki śśanki niekiedy śśańki. Zamiana „c” na „s” lub „t” np.: zamiast cebula → sebula lub tebula.

Wadę wymowy rozpoznać można, gdy w wyrazach słychać nieczyste s, z, c, dz, tak jakby strumień powietrza uciekał na bok, usta skierowane są na prawą lub na lewą stronę.

Nie trzeba być specjalistą, aby bardzo łatwo rozpoznać wadę wymowy w której nie tylko słyszymy nieczystość, ale widzimy, że dziecko **wysuwa czubek języka między zęby przy mówieniu głosek s, z, c, dz**, w wyrazie, a nawet **przy głoskach t i d i niekiedy ś, ż, dż** czubek języka wysuwa się delikatnie za zęby. Czasami wada jest

na tyle widoczna, że można zauważyć czubek języka między zębami i wargami.

Logopedzi bardzo często kojarzeni są z osobami którzy „uczą mówić poprawnie R”. Fakt nie można temu zaprzeczyć, ale Ty jako rodzic na pewno potrafisz rozpoznać to, czy ktoś poprawnie mówi R czy zniekształca je, zamienia albo nie mówi go w ogóle zamieniając R w jakieś inne nieznane dźwięki.

Głoska R jest najtrudniejszą z głosek, która najpóźniej powinna pojawić się w 6 roku życia dziecka. Dlatego też, jeżeli Twoje dziecko jest starsze i ma problem z tą głoską warto skontaktować się z logopedą. Rozpoznać tę wadę możesz również po tym, że dziecko ma problem z wymawianiem tej głoski przez zniekształcanie i zamienianie wyrazów.

Przykłady:

- ROWER na → LOWEL lub JOWEJ
- RAMA na → LAMA lub JAMA (można zauważyć, że powstały dwa różniące się znaczeniem wyrazy)
- DREWNO → DLEWNO
- RONDEL → (niepełnie drgające) R LONDEL

Podczas mówienia R u dziecka (i u dorosłego) można zauważyć wiele innych rzeczy, które mogą być pomocne przy rozpoznawaniu

tej wady wymowy. Na przykład R może być silnie wymawiane z gardła, tak jakby, ktoś „charczał”. Drga jeden policzek, drgają obie wargi lub warga górna.

Zdarza się że przy mówieniu R czubek języka jest wysunięty między zęby. R bywa także zastępowane przez y lub e. Wtedy mówimy o tym, że R nie wymawiane jest w ogóle lub jest zamieniane na jakieś inne dźwięki.

Bardzo często dzieci zamieniają wyrazy takie jak :

- Globus na **D**lobus
- Komin na **T**omin
- Lalka na **J**ajka
- Lody na **J**ody

Czyli zamiana g na d ; k na t ; l na j.

Podsumowanie

Szczegółowo opisane powyżej przykłady rozpoznawania wad wymowy stanowią niemal 80 % najczęstszych przypadków u dzieci w wieku od wczesnoprzedшкольного do wieku wczesnoszkolnego. Jeżeli rozpoznajesz wadę wymowy u swojego dziecka lub wydaje Ci się, że Twoje dziecko ma wadę, której forma rozpoznania nie została wyżej wskazana, mogę Ci pomóc 😊

Wystarczy, że się ze mną skontaktujesz → **KLIKNIJ TUTAJ**

